

Bewaar het Pand

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen

MEDITATIE

En ten laatste van allen is Hij ook van mij, als van een ontijdig geborene gezien

1 Kor. 15:8

Het is Pasen geweest. Het feit van de opstanding van Jezus Christus mochten we weer gedenken. Het moet een blijven gedenken zijn. De apostel Paulus roept Timotheüs daar toe op; 'houd in gedachtenis dat Jezus Christus uit de doden is opgewekt'. Laat dat een blijven gedenken zijn. Dat Jezus de Opgestane is. Timotheüs moest dat gezegd worden. Hij had te maken met mensen die niet van de opstanding wilden weten. De apostel heeft er zelf ook mee te maken gehad. In Korinthe waren er ook Grieken die dat niet konden en wilden geloven. Maar als Christus niet lichamelijk zou zijn opgestaan, dan zou alles tevergeefs zijn. De prediking ijdel en het geloven in Christus ook ijdel. Dan zou u nog in uw zonden zijn, schrijft Paulus.

De Heere is van mij gezien, schrijft de apostel. Hij heeft Hem niet gezien op dezelfde wijze als de andere apostelen; vlak na Zijn opstanding en voor Zijn hemelvaart.

Aan Paulus is de levende Christus op een andere wijze verschenen. Op een heel bijzondere wijze. Toen hij op weg naar Damaskus Zijn volgelingen vervolgde. 'Saul, Saul, wat vervolgt gij Mij?' Het werd het einde van Saulus van Tarsen. Met al zijn vermeende godsdienst ging het de dood in. Hij kwam zelf aan het einde. Maar het werd door Gods genade ook het begin van een nieuw leven. Als de Heere hem niet tegengekomen was, hij zou een farizeër gebleven zijn, met eigen kunnen de zaligheid zoeken te verdienen.

Welk een wonder als een mens ontdekt wordt aan zijn eigengerechtig-

heid. Van nature staan we het tegen. Het is alleen Gods genade die daar echt aan doet ontdekken en die brengt tot het erkennen van wie we zijn voor God.

Als Paulus aan zijn eertijds denkt, is dat altijd in verwondering. Hoe is het mogelijk dat de Heere hem toch opgezocht heeft. Nee hij geeft niet hoog op van zijn krachtadige bekering. Aan Timotheüs schrijft hij niet dat het bij hem ook zo had moeten gaan. Hij weet zich wel één met hem en Timotheüs met zijn geestelijke vader. Het is voor Paulus een wonder dat hij mag zien wij hij is. Wie dat kent, zal zich zomaar niet verheffen boven een ander. Alhoewel er in het hart de adder van hoogmoed zo kan zijn.

'Ten laatste is Hij ook van mij gezien'. Hoe kan het toch? Ook van mij. Ten laatste, o wat een wonder, zo leeft het voor de 'dertiende apostel'.

'Als een ontijdig geborene', als een vrucht die veel te vroeg is afgekomen en niet levensvatbaar is. Zijn leven als een volgeling van Jezus is een wonder. Paulus wist zich de minste van de apostelen en de allerminste van al de heiligen en de voornaamste der zondaren. We kunnen wel eens denken, die man schreef altijd zo hoog, dat was toch een verzekerde christen. Had ik er maar iets (meer) van.

Denken we dat ook als we lezen van die diepe toon van verootmoediging? Hoe kan het eerste, dat zekere weten, er zijn zonder het tweede? En omgekeerd, als de verootmoediging echt is, zal het daar dan bij blijven? Zal het dan ook niet komen tot het: bij U zijn de woorden des eeuwigen levens? Zal het dan niet – al is het maar bij momenten – ook niet komen tot het weten in Wie we geloven? De Heere doet toch geen half werk?

Wie zich echt een onwaardige weet,

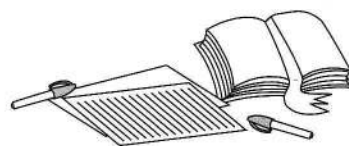
zal een bedelaar zijn aan de troon der genade. Die kent de praktijk van wat we zingen: 'k liet niet af, mijn hand en oog, op te heffen naar omhoog'. Die zal niet als een rechthebbende bidden, maar als een boeteling pleiten op niets van zichzelf, maar op wat de HEERE ons geeft: Zijn Woord. Zijn getrouwe Woord. En het leren: De Heer' zal op mijn smeken, geen hulp mij doen ontbreken, Hij houdt getrouw Zijn Woord'. Wonder van genade!

Ds. B.L.C. Aarnoudse

VAN DE ADMINISTRATIE

In de afgelopen tijd mochten wij naast abonnementsgelden ook nog €4.451,- aan giften ontvangen voor ons blad. Voor alle ontvangen giften zeggen wij u hartelijk dank. Met vriendelijke groeten,

P.J. Boers

VAN DE REDACTIE

Inhoud

In deze aflevering van ons blad hebben we een meditatie opgenomen van Ds. B.L.C. Aarnoudse over 1 Cor. 15:8. U treft een samenvatting aan van de toespraak van Ds. R. Kok en het eerste gedeelte van de toespraak van Ds. A. v.d. Zwan, beide gehouden op de ontmoetingsdag te Werkendam. In verband hiermee worden andere rubrieken deze keer niet geplaatst. De samenvatting van de toespraken van Ds. P. den Butter en Ds. L.W. van der Meij hopen we in het volgende nummer van ons blad te plaatsen.

Ontmoetingsdag Werkendam

We mogen terugzien op een goede ontmoetingsdag. Het weer was goed, het gesprokene werd met aandacht en instemming beluisterd, er waren goede gesprekken tussen velen die elkaar geregeld op de ontmoetingsdagen zien. Moge de Heere alles met Zijn zegen bekronen.

Zorgen in de kerken

Het past niet alles in ons blad weer te geven wat er aan zorgen leeft. Zonder volledig te zijn willen we enkele gemeenten noemen met hun kerkenraden en predikanten: Zeewolde, Alphen a/d Rijn en Midwolda. Er zij gebed voor alle betrokkenen. Moge de Heere zich over onze kerken ontfemen.

Verschijningsdatum volgende nummer

Het volgende nummer van ons blad zal D.V. 2 mei verschijnen. Copy graag binnen donderdag 25 april.

AvH.

Dit blad is een uitgave van de stichting Bewaar het Pand te Meerkerk. Verschijnt eens in de veertien dagen

COMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. P. den Butter en Ds. A. van Heteren.

ADRES VAN DE REDAKTIE:

Kopie voor het volgende nummer van "Bewaar het Pand" zenden naar:

Ds. A. van Heteren, Vlaak 10, 8321 RV Urk, tel. 0527-688978

ADMINISTRATIE:

P.J. Boers, Bergstoep 46C, 2959 AC Streefkerk.

Telefoon: 0184-669116.

Fax: 084-8509558.

Girorek. 70.43.50 t.n.v. Stichting Bewaar het Pand te Streefkerk.

Abonnementsprijs € 7,- per jaar.

Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 6 dollar per jaar. Advertenties € 0,35 per mm met een kolombreedte van 6 cm.

Bij kontrakt korting.

ISSN nummer: 0166 - 4646

Dit tijdschrift wordt ten behoeve van iedereen die niet op de gebruikelijke manier kan lezen uitgegeven op groot-letter of via de Electronische Postbus. Informatie en opgave: CBB, Christelijk Bibliotheek voor Blinden en Slechtzienden, Postbus 131, 3850 AC Ermelo, tel. 0341-551014.

ENKELE PURITEINEN OVER DE TRAPPEN VAN HET GEESTELIJKE LEVEN (DEEL 1)

"...Hij zal ze groter maken..."

Ds. den Butter heeft in zijn toespraak op de ontmoetingsdag gewezen op de noodzaak van het blijven in het geloof (Hand. 14:22). Eén van de manieren waarop dit gestalte krijgt, is het kennis nemen van wat vorige generaties gelovigen uit het Woord van God hebben geleerd en doorgegeven. Zeer leerzaam is daarbij het werk dat de Engelse en Schotse puriteinen ons nagelaten hebben. Mannen die door Gods genade diep inzicht hebben gehad in het Woord van God, in de leer die naar de godzaligheid is en het leven dat daarbij past. In hun werken is praktisch-geestelijk onderwijs te vinden dat we niet dan tot onze schade ongelezen kunnen laten. Een voorbeeld van dat praktische onderwijs van de Puriteinen is datgene wat ze geschreven hebben over de 'trappen van het geestelijke leven'. Ook door Nadere Reformatoren is er over dat onderwerp geschreven, bijvoorbeeld door Wilhelmus á Brakel in zijn Redelijke Godsdienst (Deel 2, hoofdstuk 36) en vooral door diens vader, Theodorus á Brakel, die er een heel boek aan wijdde (De trappen van het geestelijke leven). In deze lezing laten we twee Engelse puriteinen uit de zeventiende eeuw aan het woord, van wie het werk in ons taalgebied nauwelijks vertaald is en daarom ook weinig bekendheid heeft gekregen. Ik denk dan aan Ralph Venning, die een boekje schreef onder de titel "Learning on Christ's school" (bij Christus op school) en aan Thomas Manton, die een zestal preken heeft geschreven over I Joh. 2:12-14.

Beide puriteinen zijn ervan overtuigd dat men met de nodige nuancering kan en moet spreken over de praktijk van de godzaligheid. Venning zegt: Er is onderscheid tussen heiligen en heiligen, zoals de sterren verschillen in helderheid. Ze hebben weliswaar een heleboel dingen gemeenschappelijk: ze zijn allemaal wederom geboren. Ze delen ook allemaal in de vergeving der zonden (zie I Joh. 2:12). Om het met Paulus te zeggen: ze maken wel allemaal deel uit van het lichaam van Christus (I Kor. 12) maar toch verschillen ze, zoals bijvoorbeeld de voet

van de arm onderscheiden is, in vorm en in functie. Manton wijst in dit verband op de gelijkenis van het zaad waarin sprake is van 30-, 60- en 100-voudige vrucht. In de schriftgedeelten die we gelezen hebben (Hebr. 5:11-6:3 en I Joh. 2:12-14) is vervolgens sprake van een onderscheiding op grond van leeftijdsaanduidingen. De apostel spreekt daar van kinderen, jongelingen en vaders. Manton zegt voor alle duidelijkheid: die trappen kun je niet aan een bepaalde leeftijds categorie koppelen. De dichter van Ps. 119 kon zingen: "ik overtreff mijn leraars in beleid". Zo heb je soms mensen die op jonge leeftijd een zekere mate van geestelijke volwassenheid aan de dag leggen. Denk aan Jozef en Daniël. En een Jeremia was zelfs in de moederschoot al geheiligd (Jer. 1:5). Job spreekt daarentegen ook van "groten die niet wijs zijn en ouden, die het recht niet verstaan" (Job. 32:9).

Nog een opmerking van Manton, die van belang is om in ons achterhoofd te houden als we ons gaan buigen over bepaalde categorieën gelovigen: in de geestelijke toestand kan er een terugval zijn, zodat bijvoorbeeld een vader opeens zo zwak kan worden als een kind of even hevig wordt verzocht als een jongeling. Het is belangrijk om te zien dat de dingen die door Johannes in zijn eerste zendbrief als kenmerken genoemd worden, ook gezien moeten worden als een appél! Zoals Johannes ze aanspreekt zijn de gelovigen als ze op hun plaats zijn, maar zo moeten ze weer worden als er sprake is van verachtering in de genade. Terwijl we dit in onze overwegingen betrekken, is het toch waar dat mensen, gerekend naar de doorgaande lijn van hun geestelijk leven, onderscheiden kunnen worden in de 'categorieën' vaders, jongelingen en kinderen. Als we daar op gaan letten, moeten we ons ook steeds afvragen: vind ik de tekening van mijn eigen leven terug in het onderwijs dat ik in dezen ontvang? Belangstelling voor de trappen van het geestelijk leven is niet genoeg. Persoonlijke betrokkenheid en zelfonderzoek hebben wij allen steeds weer nodig.

1. Kinderen in Christus

Laten we voor het onderwijs van de beide puriteinen eerst letten op hun bespreking van I Joh. 2. Beide zijn het erover eens: in vs. 12 worden alle gelovigen aangesproken als kinderen: een liefelijke aanduiding, die helemaal past bij de apostel der liefde, die hier aan het woord is! Vervolgens maakt de apostel - volgens de exegetische van Venning en Manton - een verdeling. De 'laagste categorie gelovigen' wordt omschreven als 'kinderen'. Hun kenmerkende eigenschap is volgens vers 13 dat ze de Vader gekend hebben. Venning zegt over dat kennen van de Vader, dat de weergave in de grondtekst impliceert dat dat onlangs gebeurd is! 'De Vader kennen' betekent voorts niet alleen dat men weet dat God een Vader is, of dat Hij de Vader van Zijn gelovigen in het algemeen is, maar het betekent in deze tekst een intieme ervaring van Gods Vaderschap. Deze kinderen hebben ervaren dat ze delen in Gods vaderlijke liefde. Ze weten er iets van wat de verloren zoon na zijn thuiskomst te beurt viel: een kus van de Vader ontvangen en met Hem beginnen vrolijk te zijn (Luk. 15:24).

Iemand vraagt zich misschien af: Is dat niet te hoog gegrepen voor wie nog maar kinderen in de genade zijn? Manton zegt: helemaal niet. Hoewel hier sprake is van een beginnende kennis (zoals Venning ook al opmerkte), is het voorrecht van adoptie in het huisgezin des Vaders één van de eerste die een gelovige krijgt. Manton wijst hiervoor op Joh. 1:12: "Zovelen Hem aangenomen hebben, die heeft Hij macht gegeven kinderen Gods te worden." Dit privilege heeft trouwens direct te maken met de beloften van het genadeverbond die de HEERE in het leven van Zijn kinderen gaat toepassen. De centrale belofte van dat verbond is, zegt Manton, dat ze Hem zullen kennen van de grootste tot de kleinste (Hebr. 8:11). En dit kennen van God is niets anders dan dat ze Hem als Vader leren kennen.

De kinderen, waarover Johannes spreekt, komen tot deze kennis door het werk en het getuigenis van de Heilige Geest. Deze twee worden in het boekje van Venning nadrukkelijk onderscheiden omdat ze niet altijd samen op gaan. Dit wordt verduidelijkt met een beeld uit de natuur. Venning zegt: denk aan de warmte en de stralen van de zon. De warmte kan

op een zomerse dag overal komen, de zonnestralen niet. Zo bereikt het werk van de Heilige Geest al Gods kinderen, maar Zijn getuigenis dat ze kinderen Gods zijn beschijnt hen niet allemaal tegelijk en ook niet allemaal in dezelfde mate. Vanwaar komt dit onderscheid? Daarvoor kunnen allerlei oorzaken aangewezen worden, ongetwijfeld ook in het hart van de gelovige zelf. Maar Venning legt sterk de nadruk op Gods vrijmacht in dezen. Hij wijst er ook op, dat de HEERE dit getuigenis doorgaans wel schenkt aan mensen die vroeg in Zijn dienst komen of die voor een zwaar lijden omwille van Gods Koninkrijk komen te staan. Als voorbeeld daarvan haalt hij de woorden aan, die de verhoogde Christus in Hand. 9 over Paulus in Damascus heeft gesproken: "Want Ik zal hem tonen, hoeveel hij lijden moet om Mijn Naam" (Hand. 9:16).

Is dit getuigenis van de Heilige Geest te onderscheiden van de valse rust die de duivel ons wil aanpraten? Venning noemt drie dingen om op te letten. In de eerste plaats moet alle bevinding, ook deze, naar het Woord van God zijn. Woord en Geest spreken elkaar immers nooit tegen. In de tweede plaats is de grond waarop het getuigenis van de Geest rust nooit die van mijn eigengerechtigheid maar van de genade door de verlossing van Christus. Ik kan nooit via mijn verdienste, alleen door Gods genade te weten komen dat ik een kind van God ben! Ten derde wijst Venning op het doel waartoe de Geest verzekert van het kindschap. Dat is opdat God en Christus op het hoogst verhoogd worden en de zondaar - ook al is hij of zij een kind van God - op het diepst vernederd. Daarbij geeft de Geest ook dit getuigenis opdat Gods kind des te meer afstand zou nemen van de aarde en hemelsgezind zou leren te zijn. Heel praktisch zou dit laatste uitgewerkt kunnen worden aan de hand van het vervolg van I Joh. 2, zie bijvoorbeeld vers 15.

Als we het dan toch hebben over het doel en de gevolgen van het verzekerende getuigenis van de Heilige Geest: waar leidt dat nog meer toe? Venning noemt verschillende zaken: vreugde in God, vrijmoedigheid tegenover God in het naderen tot Zijn genadetroon (Hebr. 4:16) en ook een verlangen om bij Hem te zijn. De zekerheid van Gods liefde wekt voorts

wederliefde op en dit wordt ook zichtbaar in het doen van Zijn geboden. En zoals zojuist al gezegd werd: Gods liefde vertedert niet alleen, maar vernedert ook. Wie op deze manier mag weten een kind van God te zijn, leert ook met David ps. 131 in te leven: "Mijn hart is niet verheven, en mijn ogen zijn niet hoog; ook heb ik niet gewandeld in dingen mij te groot en te wonderlijk." Tot zover de beschrijving van het leven van een 'kind'. En ik vraag maar: kennen we iets van dat leven van een kind? Hérekennen we de genoemde aspecten?

2. Jongelingen in Christus

Wat de tweede groep gelovigen aangaat, zegt Venning: jongelingen zijn mensen die in de kracht van het leven staan, maar die die kracht ook hard nodig hebben omdat ze ook in de branding van het leven staan. Zo is het in het gewone leven, zo is het in het geestelijke leven. Wanneer gelovigen als kinderen geboren zijn in Gods Koninkrijk en in beginsel verzekerd raken van Gods vaderlijke liefde voor hen, worden ze blootgesteld aan de strijd met de grote verzoeker, satan. Daarvoor krijgen jongelingen ook krachten.

Waarin ligt die kracht? In de genade die in Christus Jezus is en die ze slechts door het geloof ontvangen. Dat dat laatste in de strijd tegen de duivel heel belangrijk is, horen we ook in het bekende hoofdstuk over de geestelijke wapenrusting, Efeze 6, waar temidden van alle aanwijzingen gezegd wordt: "bovenal aangenomen hebbende het schild des geloofs, met hetwelk gij al de vurige pijlen des bozen zult kunnen uitblussen." Hoe verkrijgen ze door de geloofsbeoefening de kracht die ze behoeven? Want dat geloof kan op zich geen sterkte geven! Wat is de krachtbron waaruit het geloof putten mag in de geestelijke strijd? Die krachtbron is niets anders dan het Woord Gods. Zo zegt Johannes het ook in I Joh. 2:14. Hoe hebben de jongelingen aan wie hij schrijft de boze overwonnen? "...want gij zijt sterk, en het Woord Gods blijft in u..." Op dit punt zien we lijnen lopen naar de inhoud van de vermaning die ds. Den Butter ons vanuit Hand. 14 heeft voorgehouden. Als het Woord van God in hen komt én blijft, zijn ze weerbaar tegen de aanvallen van de vorst der duisternis! Het opmerkelijke in het onderwijs van

Venning en Manton is, dat ze hierbij niet alleen denken aan het onderwijs van de Schriften, dat jongelingen tot zich nemen en paraat hebben. Dat is ook een vorm van het 'in u blijven' van het Woord. Maar voortbordurend op het spraakgebruik van de apostel Johannes denken ze met name ook aan de band aan de levende Christus Zelf, het vleesgeworden Woord. De geloofsband aan Hém is cruciaal in de voortgang en groei van het geestelijke leven.

Heel treffend is dan de vergelijking die gemaakt wordt tussen Christus' verzoeking in de woestijn en de strijd van de jongelingen tegen de boze. De Zaligmaker heeft bij Zijn doop in de Jordaan niet alleen de Heilige Geest ontvangen, maar ook getuigenis van de hemel gekregen dat Hij Gods Zoon is. Vervolgens drijft de Geest Hem uit in de woestijn om daar 40 dagen door de duivel verzocht te worden. Op een dergelijke manier gaat het ook in het leven van die jongelingen. Als kind ontvangen ze niet alleen het werk van de Heilige Geest, Die hen aan Christus verbindt, maar ze krijgen door die Geest ook de zekerheid van het kindschap. Maar wie daarin deelt, blijft geen kind. Die moet de strijd in en door de strijd heen geestelijk volwassen worden. En dit gebeurt ook doordat de boze zijn verzoeken gaat afvuren op het hart van zo'n jongeling in de genade. En om terug te komen op de rol van het Woord, waarover de apostel spreekt: dan kan de verzoeking alleen maar doorstaan worden als hetzelfde wapen gebruikt wordt als Christus gebruikte: "Er staat geschreven!" Als dat wapen wordt gebruikt als 'het zwaard des Geestes' (Efeze 6:17), dan mag de kracht van dat wapen ook ervaren worden in de strijd tegen de geestelijke boosheden in de lucht. Dan wordt de belofte waar, zoals ook Christus Zelf dat heeft ervaren: "wedersta de duivel en hij zal van u vlieden" (Jac. 4:8).

Als de verzoeken waarmee jongelingen in het geloof te maken krijgen vergeleken worden met wat Christus in de woestijn meemaakte, dan zegt Manton: er is één aanvechting, die Christus niet gekend heeft, maar Gods kinderen wél. De duivel wijst hen op hun (overgebleven) zonden en zwakheden! Dat kon hij tegenover de Heere Jezus niet. Maar tegenover de gelovigen zegt hij, wijzend op de praktijk van hun leven: dat kan toch

nooit met genade bestaan? Hoe moet deze aanval beantwoord worden? Wijs ook dan op het Woord, zegt Manton dan. Wijs de duivel maar op de 'bijbelheiligen', die in zichzelf niet heilig waren, maar nochtans het getuigenis van de Geest ontvangen hebben dat ze kinderen Gods waren. Wijs de duivel maar op Abraham, Mozes en David. Wijs de duivel uiteindelijk op het vleesgeworden Woord, Christus Zelf en zeg dan: "Satan, zwijg! Ik heb een Advocaat bij de Vader, Jezus Christus, de Rechtvaardige, Die een verzoening is voor mijn zonden. Hij is het Die gestorven is, ja wat meer is, Die ook opgewekt is, Die ook ter rechterhand Gods is, Die ook voor ons bidt. En daarom: Wie is het, die verdoemt?" Om tot een afronding van de bespreking van de 'jongelingen' te komen: ze ontvangen ook de nodige zegeningen als vrucht op het strijden van de goede strijd. Het vervult hen met vreugde en blijdschap in de HEERE. En als de HEERE bij tijden rust geeft om na de strijd weer geestelijk op adem te komen, doet hen dat tot Hem terugkeren om Hem voor Zijn weldaden te danken. En ze worden door de strijd ook weer en dieper geoefend in de nederigheid, omdat ze leren dat ze van genade alléén afhankelijk zijn. En ik stel de vraag maar weer: herkennen we daar iets van? Van dat afhankelijkke leven?

3. Vaders in Christus

Daarmee gaan we naar de derde categorie gelovigen: de vaders. Venning is hierover heel erg kort. In zijn boek, dat bijna 300 bladzijden telt, wijdt hij slechts twee pagina's aan de 'vaders'. Dat is een heel andere aanpak dan we bijvoorbeeld bij Theodorus á Brakel zien, waarover in de inleiding gesproken werd: hij besteedt ruim de helft van zijn boek over de trappen aan dit soort gelovigen. Venning spreekt kort en slechts in algemene zin over de vaders. Hij houdt het erop dat ze doorgaans zowel geestelijk als natuurlijk op leeftijd gekomen zijn. Ze zijn vervuld met de vrucht der rechtvaardigheid, die hun kroon en glorie is. Het Woord van God woont rijkelijk in hen in alle wijsheid en geestelijke kennis, in ervaring en onderscheidingsvermogen. Ze zijn geestelijk opgeklommen tot een overtreffende trap, waarin niet de mens wat met de genade van God wordt, maar waarin voortdurend gemeenschap wordt onderhouden

met Hem, Die van den beginne is (I Joh. 2). Dat Venning zo weinig over de vaders zegt, heeft ook een heel persoonlijke achtergrond: als hij heel in het algemeen een aantal karakteristieke eigenschappen van deze vaders en moeders in Israël heeft genoemd, zegt Venning "Laat de dagen spreken en de veelheid der jaren wijsheid te kennen geven." En hij zegt er dan bij: ik ben maar kort van dagen en durf u verder mijn mening over deze zaken niet te geven.

Een paar dingen wil ik u wel doorgeven die Manton over de vaders heeft geschreven: "Vaders zijn mensen, die door hun lange ervaring en trouwheid met een godzalig leven, vaster, constanter, opgewekter en vruchtbaarder in Gods wegen wandelen dan anderen." Hij zegt ook iets over de woorden uit I Joh. 2:13, waar de apostel tegen de vaders zegt "gij hebt Hem gekend, Die van den beginne is." Daarmee is volgens Manton Christus bedoeld en hij bewijst dat aan de hand van de wijze waarop in het begin van het Johannesevangelie over de Zaligmaker wordt gesproken (Joh. 1:1,2). Met name denkt deze puritein dan aan het feit dat Christus van voor de grondlegging der wereld als Middelaar is aangesteld en Zich in de eeuwigheid al Borg heeft gesteld voor de Zijnen. Over de vraag of deze exegetische steekhoudend is en of er inderdaad specifiek over de Heere Jezus Christus gesproken wordt, kan van mening worden verschild. Wie wel eens met een 'vader' heeft mogen spreken, zal wél toestemmen, dat zij méér dan anderen met een oog van geloof mogen terugblikken, zelfs over de grenzen van eeuwigheid en tijd heen. Ze mogen zich niet alleen vertroosten met de wetenschap van Gods tegenwoordige liefde jegens hen, maar zich ook verblijden met de zekerheid dat Hij hen van eeuwigheid heeft bemind. "Ik heb u liefgehad met een eeuwige liefde". Dat zicht op de verkiezing, waardoor dit leerstuk ook op de juiste wijze gaat functioneren (niet tot verschrikking maar tot verkwikking en vertroosting van Gods kinderen) wordt bij de vaders gevonden. Die wijze van omgaan met het leerstuk van de verkiezing is misschien daarom wel net zo zeldzaam als de 'vaders' zelf zijn!

Manton voegt aan dit terugblikken van de vaders op de eeuwigheid nog

een ander kenmerkend element toe. Wie kennis heeft aan Hem, Die van den beginne was, heeft ook nog een andere troost: Hij, Die was voor het begin van de wereld, zal er zijn als de wereld er niet meer is! Uit die troost voor Gods kinderen neemt Manton trouwens reden om hen aan te sporen, die zich nog buiten het Koninkrijk van Gods genade bevinden: "U beroemt zich vandaag op uw rijkdom en vooraanstaande positie. Maar hoelang zult u dat nog doen? Vandaag is dat huis en dat land van u, maar u kunt niet zeggen dat het morgen nog van u zal zijn. Maar een gelovige kan zeggen: Mijn God, mijn Christus is vandaag van mij en zal tot in alle eeuwigheid van mij zijn. De dood neemt alles van ons af, eer en rijkdom, kracht en leven, maar het kan God en Christus niet van ons afnemen. Zij zijn de onze tot in alle eeuwigheid."

Tot zover de visie van Venning en Manton op de drie 'categorieën' gelovigen uit I Joh. 2. Beiden vragen zich trouwens ook af: waarom zijn de zaken zo gesteld? Waarom is er sprake van onderscheiden trap en mate, om het in de taal van de Leerregels te zeggen? Allereerst belichten ze dat dan van Gods kant. Hij heeft souverein bepaald in hoeverre Zijn kinderen zullen vorderen in de kennis van de genade. Dat is een kwestie van vrijmacht dus. Maar er zit ook nog een andere kant aan. Venning merkt op dat niemand weet tot welke mate de HEERE hem of haar in dit leven wil laten uitgroeien. Daarom is het de roeping van elke gelovige te staan naar het hoogste! En wie een kind, een jongeling of vader is, is dat niet vanzelfsprekend voor eens en voor altijd. Er is altijd verachtering mogelijk. En daarom hebben de gelovigen in I Joh. 2 niet alleen kunnen horen wat er gekend wordt door een kind of jongeling of vader, maar ook wat er nodig is om daarin ook standvastig te blijven.

Maar mag ik dan nog eens die persoonlijke vraag stellen: hoe is het bij u en jou? Er zitten mensen van verschillende leeftijd in de kerk van Werendam tijdens een ontmoetingsdag van Bewaar het Pand, waaronder veel volwassenen. Maar als we nu eens onszelf en elkaar konden zien zoals we in geestelijke zin zijn: hoe had de kerk er dan uitgezien? Zouden er dan ook nog veel banken gevuld zijn met vol-

wassenen? Of zouden er dan bij wijze van spreken allemaal kinderwagens gestaan hebben, of een wieg hier en een box daar...?

Wellicht dat iemand zegt: nu ik gehoord heb wat er over dat leven van Gods kinderen gezegd wordt, durf ik mezelf niet eens meer voor een kind te houden! Die zekerheid van de liefde des Vaders om Christus' wil die kinderen blijkbaar kennen... dat durf ik op mijzelf niet toe te passen; laat staan die dingen die over jongelingen en vaders gezegd zijn. Moet ik dan niet vrezen, dat ik nog helemaal een vreemdeling van de genade ben? Dat zou natuurlijk kunnen. Dat er in geestelijke zin niet eens een wieg op uw plekje in de kerk zou staan, maar dat - als u openbaar zou komen - een doodkist in de kerk zou staan, omdat u nog in uw doodstaat verkeert. Dan

moet de Geest nog beginnen in uw leven, en is het te hopen dat u daar aan ontdekt wordt en uitgedreven tot God. Het zou echter ook kunnen zijn, dat er wel sprake is van geestelijk leven, maar dat het om welke reden dan ook achterblijft bij die tekening uit I Joh. 2. Het zou kunnen dat u wel een kind bent, maar een heel zwak kind, dat geestelijk gesproken in de couveuse ligt en misschien al lang ook! De Schrift spreekt daar ook op meerdere plaatsen van. Paulus doet dat in I Kor. 3:1-3 en de schrijver aan de Hebreeën in het gelezen schriftgedeelte (5:11-6:3). Met name Venning gaat heel uitgebreid op deze groep in en noemt hen: 'baby's in het Koninkrijk der hemelen.' Daarover D.V. de volgende keer meer.

Ds. A. van der Zwan

TOESPRAAK BEWAAR HET PAND DAG

'En Hij zei: Kom'

Matt. 14:29a

Kom! Een enkel woord. Vol van genade en waarheid. Daarin ligt de vrijmoedigheid om tot de Heere te komen. In de nood van het persoonlijke en kerkelijke leven. 'Wie zal ons het goede doen zien? Hij alleen!

In de nood tot Hem gaan. Kan dat? Mag dat? Ja, dat heeft Petrus onderhouden. De Heere Jezus was de berg op gegaan om te bidden. De discipelen moesten op Zijn bevel naar de overzijde van het meer varen. Maar het kerkchip komt in een vreselijke storm terecht. Het wordt opgenomen in de golven, neergesmeten in de diepte. Laveren helpt niet. Een stuurlaarschip. Bij de bemanning angst om te vergaan.

Echter, de Heere is met innerlijke ontferming bewogen over dat scheepje. In Markus staat: *En Hij zag, dat zij zich zeer pijnigden om het schip voort te krijgen.* Hij zag ze, de discipelen. En Hij bád. Bij Hem is het niet: uit het oog, uit het hart. Hij is de biddende Hoge priester. Wat bemoedigend. Zó is Hij er nog. Heen gevaren, hoger dan de hoogste berg, naar het binnenst heiligdom. 'Hoe donker ooit Gods weg moog' wezen, Hij **ziet** in gunst op die Hem vrezen'. Hun weg is voor de Heere niet verborgen. Hij weet er van.

Als de nood op 't hoogst is - het is al de vierde nachtwake, het laatst van de nacht - is de redding nabij. Hij komt. Over de golven heen. Hij brengt de storm niet eerst voor Zichzelf tot bedaren. Hij bevindt Zich in dezelfde storm als Zijn discipelen. Hij komt, wandelend over de zee, want 'Zijn is de zee...'. Hij is immers machtiger dan het bruisen van grote wateren? Ze schreeuwen van vrees. Ze denken dat het een spook is. *Maar terstond sprak Jezus hen aan, zeggende: Weest goedsmoeds, Ik ben het.* De schapen horen Zijn stem. *Dat is de Stem van mijn Liefste, ziet Hem, Hij komt!* (Hoogl.2:8)

Als Petrus dat hoort, zegt hij: *Heere! Indien Gij het zijt, zo gebied mij tot u te komen, op het water.* Petrus bij Hem zijn! In die nood. Die begeerte is goed, heerlijk. *Kom*, klinkt het. Het kan, het mag. Daarvan is Petrus het bewijs. Hij gaat over die golven heen. Hij gaat niet eigenmachtig, maar in afhankelijkheid, biddend. Biddend heeft hij dat verlangen bekend gemaakt. *Heere, gebied mij tot U te komen.* Doet u dat ook? Uw verlangen biddend bekend maken aan de Heere? In de moeiten van het leven, in aanvechting, bestrijding. Als je denkt onder te gaan, weg te zinken onder de last van zonde en plagen. Petrus gaat niet op eigen initiatief. Hij heeft een Woord van Christus nodig.

Zijn beloftewoord. Dan kan het niet mis gaan. Zonder dat kunnen we wel van alles willen en van alles beginnen, maar dat loopt op niets uit. Met wat de Heere zegt, kom je nooit beschaamd uit. En Hij zegt: *Kom*.

Petrus gelooft in Christus' onbegrensde macht. Wat verwachten wij van de Heere? Dat de wereld niets van Hem verwacht is te begrijpen. Maar de kerk? Hoe komt het, als u zo weinig van Hem verwacht? Hij is zo'n groot en heerlijk God! Een Koning Die het zaligst lot kan en wil schenken.

Wat dreef Petrus? Liefde, vurige liefde. Verlangen om bij de Heere te zijn. Begrijpt u dat? *Heere, gebied mij tot U te komen. Tot U*. Daar gaat het hem om.

Is dat bij ons ook zo? De Heere vertoont Zich ook aan ons. In het Evangelie. We mogen te midden van onze moeite, nood, zonde en schuld horen: *Komt tot Mij, allen die vermoeid en belast zijt*. Kwamen wij al in beweging om naar Hem toe te gaan? Om op Zijn Woord de toevlucht tot Hem te nemen? Het kan, het mag. Zie maar naar Petrus. Hij waagt het op het Woord alleen. Dat wil de Heilige Geest gebruiken om zondaren te trekken, vrijmoedigheid te geven. *Kom*. Niet in eigen kracht, maar ziende op Hem.

Het geloof vermag alle dingen. Natuurwetten worden doorbroken. Het is een wonder in onze ogen. Zo staan we toch nóg steeds weer verwonderd, als de Heere kracht geeft in de moeite en de strijd van het leven, ook van het geloofsleven? Als een zee van ramp over mensen heengaat en ze kracht mogen putten uit deze God. Je verwachtte dat ze er onderdoor zouden gaan, maar nee, het ging anders dan voor mogelijk werd gehouden. Nooit kan 't geloof te veel verwachten. Van Wie? Van de Heere, want des Heilands woorden zijn gewis. *Kom*. Door één woord werden alle onoverkomelijk bezwaren weggenomen. *Kom*. Een simpel woord, maar het is genoeg. Alle 'ja maars' mogen dan verdwijnen. *Hij, die roept is getrouw, die het ook doen zal...* Dan gaat het. Met het oog op de Levende Heere worden de onmogelijkheden mogelijk.

Er zijn wat een stormen. Ook andere dan van levensleed. Daar wordt van gezongen: 'Mijn hoofd is als bedolven in de golven van mijn ongerechtig-

heên... zulk een last van zond' en plagen...'. Wat kunnen de golven en de baren de benauwde ziel vervaren. U voelde u als een door onweder voortgedrevene, een ongetrooste. Je voelde de donkere diepte van het verderf onder je. En toen dat: *Kom!* Wat was het, dat u dreef tot Jezus? 'Heere, buiten U geen leven. Bij u is vergeving, bij U is de Levensbron, met U begeer ik te leven, te wandelen'. Nee, Hij deed de storm niet eerst bedaren. Hij loste je vragen niet eerst op. Die moeite, dat kruis, die eenzaamheid, dat lijden werd niet weggenomen. Hij kwam er overheen. Nog gebruikt de Heere vaak golven van beproeving om daarover tot ons te komen. Dan laat Hij wel eens alles tegenlopen, opdat we gestadig op Zijn goedheid zouden hopen. Voor Petrus was het ook een weg om dichterbij de Heere te brengen. Op Zijn woord alleen. *Kom!* Op dat Woord laat hij alles los. Komt hij los van het schip.

De Heere is een verrassend God. Wat kan een enkel woord je moed geven. Geloofsmoed. Petrus stapt zomaar overboord. 'Nu stap ik rustig aan. 'k Betreed een effen baan. Mijn God verhoort nu mijn gebed'. O, dan triomferen de golven niet over Gods kinderen, maar dan triomferen zij over de golven. Ziende op Hem. Dáár ligt het geheim. 'Gij zijt hun roem, de kracht van hunne kracht'. Je vastklemmend aan Zijn Woord. Zó kun je blijven staan, ook te midden van bruisende golven. Met het oog op de Heere. Het is een ogenblik als het ware al Pasen voor Petrus. Hij mag met Christus triomferen over de machten van duivel, dood en verderf. Daar gaat het om: Hem kennen en de kracht van Zijn opstanding. Zo opstaan tot een nieuw leven. Wandelen met Hem over de golven heen. Door Zijn genade, in Zijn kracht.

Hij heeft niet zo lang gewandeld op die golven. Satan zit ook niet stil, en daar komt nog vlees en wereld bij. Daar gaat hij, hij zinkt weg in die kokende, kokende watermassa!

Hoe kwam dat? Werden de golven hoger? Werd de wind sterker? Was Christus weg? Kun je dan toch niet op Zijn Woord aan? Was het niet voor hem, maar voor een ander bestemd? Kun je dan toch nog in het gelovig komen tot Christus schipbreuk lijden? Nee, er staat: *ziende de sterke wind werd hij bevreesd* en begon hij te zin-

ken. Het oog wendde zich van de Meester af en zag op de wind, op omstandigheden. Zolang Petrus zich vastklemde aan de Heere en Zijn Woord, was hij niet bevreesd. Jezus zal straks zeggen: *Waarom hebt gij gewankeld?*

Hoe vaak verliezen Gods kinderen de Heere niet uit het oog? Helemaal in beslag genomen door van alles en nog wat. 'Duizend zorgen, duizend doden, kwellen mijn angstvallig hart'. Het trekt je naar beneden. 'Ik zink in 't slijk, ik voel mij overstroomen...'. Net als Petrus. Het geloofsleven staat niet altijd op een hoogtepunt. Zijn het niet steeds dezelfde oorzaken? Zien op de golven... op de zonden..., de gevaren...

Maar hoor, een gebed! *Heere, behoud mij!* Kort en krachtig. Te midden van de loeiende wind. Soms is er sprake van een uitstorten van het hart. In grote nood is het echter soms maar een enkel woord. Geen omhaal van woorden. Alleen een vraag om behoud. Maar o, wat genoeg! Een noodkreet van een ziel, die beseft: bij mij is het omkomen, ik kan mezelf niet behouden. Een schreeuw om redding. 'Laat mij niet hulp'loos varen'. Nu is hij niet meer in staat om naar Jezus te gaan, Jezus moet naar hém komen. Genade alleen blijft over. Hij riep niet tot zijn medediscipelen om hulp. Die konden niet helpen. Alleen de Heere. De enige hoop, de enige Toevlucht. Petrus werd niets, Jezus alles!

Kijk, dáár wilde de Heere hem hebben, daartoe liet Hij hem zinken. Om te leren: zonder Mij kunt gij niets doen. Ook in het kómen tot de Heere zijn en blijven we afhankelijk van genade. Maar, Zijn genade is genoeg! Dat moeten we allen leren. Daarom ontnemt de Heere je weleens de kracht en de moed om staande te blijven. Je zinkt weg, niet om onder te gaan, maar om te leren, dat alleen genade behoudt.

Die les is ook vaker nodig. Petrus is nog eens vreselijk gezonken. Hij had gezegd: *Al zullen ook allen U verloochenen, ik niet!* Toen ging hij ook de diepte in: *Ik ken Hem niet!*

Er is zoveel, dat ons angst aan kan jagen. Allerlei bedreigende machten zijn er om ons heen. De macht van zonde en dood. Ze dreigen ons naar beneden te zuigen. Deze noodkreet wil de Heere van onze lippen horen: *Heere behoud mij*.

Doe het wel bij tijds. Van Petrus staat:

*En toen hij begon neder te zinken, riep hij... Wachten we vaak niet te lang, proberen we vaak niet zelf nog van alles? We zien het nog even aan. Maar, het kan geen uitstel lijden. Heden! Voor het te laat is. Wat moet het erg zijn om weg te zinken zonder Redder! Zonder de Verlosser te kennen! Hij roept nog: Kom. En Hij belooft: *wanneer gij door het water zult gaan, Ik zal bij u zijn.**

Kom! Een nodiging, een bevel, een belofte. Alles in dat ene woord. 'Wie Hem aanroept in de nood, vindt Zijn gunst oneindig groot'.

Hij doet Zijn hulp nooit vruchteloos vergen. Petrus is er niet beschaamd mee uitgekomen. *En Jezus, terstond de hand uitstekende, greep hem aan.* Dan ondervind je dat de Heere een machtige, gewillige, getrouwe Zaligmaker is. En al bestraft hij Zijn kleingelovige discipel wel, éérs redt Hij. *Op uw noodgeschrei deed Ik grote wonderen.* Want, al wankelt het geloof van Gods kind, Christus wankelt nooit. Hij heeft het in de woeste golven van Gods toorn over de zonde uitgehouden, volgehouden totdat het volbracht was. Daarom kan Zijn rechterhand redding schenken.

Wat een hachelijke ogenblikken waren dat. Misschien zegt iemand: 'Petrus, was maar in dat schip gebleven!' Nee, hij heeft mogen leren wat een genadige en sterke Borg hij heeft. Het water mag tot aan de lippen komen, maar het gaat er niet overheen. De Heere laat wel eens even zinken, maar niet om te laten verdrinken. We zijn zo hardleers. We moeten telkens weer leren dat we het van genade alleen moeten hebben. Zonder de Heere geen stap verder. Zonder Hem kan ik niets doen.

En wat de Heere begint voleindigt Hij. Al was Petrus Hem uit het oog verloren, Hij Petrus niet. Zijn Hand greep hem aan. Niemand zal ze uit Zijn Hand rukken. Hij daalde neer in hun nood. Niet slechts in dat noodweer, niet tot in de dood alleen, maar... tot in de hel. Al Gods golven en baren gingen over Hem heen. Daarom kan Hij zalig maken. Nog zegt Hij: *Kom! Kom tot Mij en uw ziel zal leven.* Nóg steekt Hij Zijn Hand reddend uit. Naar mensen in nood en dood. Ook na ontvangen genade. Als je Hem lief kreeg moet je dat in verwondering beamen: 'Hij redt mij keer op keer'. Wat kan het ook in de doodsjordaan soms nog stormen! Alleen met het

oog op de Verrezen Paasvorst is te zeggen: *Dood, waar is uw prikkel, hel waar is uw overwinning.*

Is Petrus met dat 'kom' van Christus beschaamd uitgekomen? Nee! Mijn Redder is mijn God. In vs.33 klinkt het uit aller mond: *Waarlijk, Gij zijt Gods Zoon!*

Heeft het nog nooit gestormd in uw leven? Nog nooit gezonken? Dan bent u schijnbaar een gelukkig mens, Maar als u Jezus nog nooit nodig hebt gekregen als Borg, dan bent u het meest ellendige mens van de wereld. Als u geen oog hebt voor de diepste nood, uw schuld tegenover God, bid dan om wind van de Heilige Geest, opdat het zó zal gaan stormen, dat u het niet meer aankunt. Dat u niet meer verder kunt zonder Hem, maar Hem nodig krijgt om gered te worden uit alle nood en dood. Laat het ons niet slechts te doen zijn om redding uit tijdelijke nood. Die maakte ook Judas mee. Hij was ook in dat scheepje. Velen die tot God riepen om hulp en verhoord werden vergeten de Heere en hebben Hem niet nodig als Borg voor de ziel. Als we zo voortgaan zullen we vergaan in al onze smart en rouw. In het laatste oordeel helpt geen roepen meer. Heden, zo gij Zijn stem hoort: *Kom!*

Zoekt u nog in uw eigen hart en leven naar iets om houvast aan te hebben? Het gaat er om dat we de zaligheid buiten onszelf in Jezus Christus leren zoeken. Ziet u op de omstandigheden, op uw schuld en zonden? Of is het geworden: 'Ik hoop in al mijn klachten op Zijn onfeilbaar Woord'!? Petrus werd niet gered, omdat hij zo'n groot geloof had, want dat had hij niet. Hij werd gered als een hulpbehoevende drenkeling, die zich in het gebed aan de Heere vastklemde. Aan Hem Die gezegd heeft: *Roep Mij aan in de dag der benauwdheid. Ik zal u er uit helpen en gij zult Mij eren.*

Midden in de storm klinkt Zijn Woord: *Kom!* Dat zeg ik niet, ook niet een andere dominee, nee: *Hij zei: Kom.* En Hij heeft het niet alleen gezegd, maar ook zwart op wit gegeven in Zijn Woord. Verlaat u op de Heere. Geef alles in Zijn handen. Vertrouw u aan Hem toe. O, dan mogen ruwe stormen woeden, alles om mij heen nacht zijn... God mijn God zal mij behoeden. Hij houdt voor mijne ziel de wacht.

Zo wandelen ze naar het schip, de zwakke Petrus met die sterke Heiland. *En toen zij in het schip geklommen waren, stilde de wind.* Behouden. En eens van alle golven en baren verlost. Ik denk niet dat Petrus deze ervaring had kunnen en willen missen. Het zou niet goed voor hem geweest zijn als hij ongehavend, droog, aan boord was gekomen. Nu eindigt het niet in Petrus, maar in de God van Petrus. *Waarlijk, Gij zijt Gods Zoon! God, Die helpt in nood.*

De HEER' wild' op mijn kermen,
Zich over mij ontfermen.
Hij heeft mijn stem verhoord,
De HEER' zal, op mijn smeken,
Geen hulp mij doen ontbreken;
Hij houdt getrouw Zijn woord.

Ds. R. Kok, Sliedrecht

REGIONALE BEZINNINGS- KRING CHRISTELIJKE GERE- FORMEERDE KERK PNIËL

Op D.V. 1 mei hopen we alweer de laatste bezinningsavond van dit seizoen te beleggen. Op deze avond hoopt Ds. M.J. Kater uit Zeist te spreken over het thema "Onderscheidelijke prediking!". Wij nodigen iedereen uit om te komen! Jong en oud zijn van harte welkom op deze avond, welke zal gehouden worden in een bijzaal van de Christelijke Gereformeerde Kerk "Pniël" te Veenendaal, Tuinstraat 133. Deze avond zal beginnen om 19.45 uur. Inzien u van deze avond of van de vorige 2 avonden een bandje zou willen bestellen, kunt u contact opnemen met één van onderstaande personen. De kosten van het bandje zijn 2,50 euro (5,50 nlg). Voor meer inlichtingen kunt u altijd contact opnemen met iemand van het bestuur: dhr. J.W. Overeem (voorzitter) 0318-519404 of dhr. J.C. Pronk (secretaris) 0318-543795.

OPEN DAG WAARDHEIM D.V. 27 APRIL 2002

Op D.V. 27 april zal op Waardheim, het dagactiviteitencentrum voor Adullam te Puttershoek, de 5^e Open dag worden georganiseerd. Van 10.00 tot 16.00 uur bent u welkom op de Groeneweg 10 te Puttershoek. Op het grote terrein zullen vele activiteiten plaatsvinden. Naast een grote verkoping, met meer dan 80 kramen

kunt u bijna alles vinden wat u kopen wilt, zijn er ook weer heel veel activiteiten voor de kinderen. Binnen, in Waardheim zelf, laten de "Waardheimers" zien hoe alles hier reilt en zeilt. Verschillende producten worden hier te koop aangeboden. Zo kunt u er op D.V. 27 april een dagje Waardheim van maken!

AANMELDING VOOR DE STUDIE THEOLOGIE AAN DE THEOLOGISCHE UNIVERSITEIT APELDOORN

Het college van hoogleraren van de Theologische Universiteit te Apeldoorn nodigt studenten, die theologie willen studeren, uit zich in te laten schrijven.

Voor de inschrijving wordt een verklaring van instemming met de gereformeerde belijdenis gevraagd en een eindexamen van het VWO of een daaraan gelijkgesteld getuigschrift (bijv. een propedeuse HBO). Volledigheidshalve zij vermeld dat wij voor de theologische studie een grondige kennis van de klassieke talen van belang achten. Voor degenen die ten aanzien van het Grieks en/of Latijn een deficiëntie hebben, wordt – in samenwerking met de Universiteit van Kampen (Vrijg.) – een éénjarige vooropleiding gegeven.

Aanmelding kan schriftelijk, telefonisch of per e-mail bij de universiteit, Wilhelminapark 4, 7316 BT Apeldoorn, tel. 055-5775700 of secretariaat.tua@planet.nl Ook kan op dit adres informatie over de opleiding worden aangevraagd.

D.V. ZATERDAG 4 MEI 2002 BEZINNINGSMIDDAG DAMWOUDE

De bezinningskring binnen de classis Leeuwarden wenst zich op genoemde middag te bezinnen rond het thema: "Samenwerking met andere kerken van Gereformeerde belijdenis in het licht van de besluiten van onze synode". Onze generale synode heeft ons opgeroepen om ons hierop te bezinnen, er zijn veel vragen die in de plaatselijke kerken leven, het is bekend dat er heel wat gemeenten zijn die reeds in een vergevorderd sta-

dium van samenwerking zijn o.a. met de Gereformeerde Kerk Vrijgemaakt. Onze kerken hebben altijd gehad een krachtige schriftuurlijke, bevindelijke prediking en een leven naar schrift en belijdenis. Uit liefde tot het beginsel van onze kerken zouden wij u allen oproepen om aanwezig te zijn op: D.V. zaterdag 4 mei a.s. Aanvang 14.00 uur in de Chr. Geref. Kerk, Hoofdweg 127 Damwoude.

Inleiders: Ds. K. Visser, Barendrecht en Ds. A.A. Egas, Urk. De sprekers krijgen elk 30 minuten. Daarna koffie/thee pauze.

Na de pauze zal er een forum gevormd worden, en heeft u gelegenheid uw vragen te stellen. Van harte uitgenodigd!

Winkelcentrum Urkerhard
Nagel 48, 8321 RG Urk

Tel: 0527 - 682110 Fax 0527 - 688668

**Boeken & Bijbels
CD's en Bladmuziek
Schoolartikelen
Kadoartikelen
Kopieerservice
Wenskaarten**

Verzending door heel Nederland

Mbuma Zendingsdag Geldermalsen

De 39e zendingsdag van de Ned. Stichting Mbuma-Zending wordt D.V. gehouden op dinsdag 30 april 2002 in één van de hallen van de Coöp. Fruitmasters-groep u.a. – Aanvang 10.30 uur.

Sprekers 's morgens (10.30-12.30 uur)

1. Ds. Tj. de Jong, Staphorst, 1e voorzitter, opening;
2. Ds. J.R. Tallach, uit Schotland (met vertaling);
3. Ds. J. Roos, Opheusden;

Pauze

(12.30-14.00 uur)

Sprekers 's middags (14.00-16.00 uur)

4. Ds. T. Klok, Urk;
5. Dhr. A.B. den Breejen, Werkendam (vertelling);
6. Ds. S. de Jong, Leerbroek, slotwoord.

Vóór en na de bijeenkomst en tijdens de pauze is er gelegenheid om kennissen en vrienden te ontmoeten en de kramen van onze dameskransen enz. te bezoeken.

Zoals gewoonlijk zijn er ruime parkeerterreinen beschikbaar.

De Ned. Stichting Mbuma-Zending ondersteunt het geestelijk en medisch zendingswerk van de Vrije Presbyteriaanse Kerk van Schotland, welke reeds ruim 97 jaar in Zimbabwe werkt, met thans 2 inlandse predikanten. Op vele plaatsen zijn kerkjes, scholen en medische klinieken.

De behoefte aan steun is nog steeds groot

Giro-rekening penningm.: 16.18.570 t.n.v. Mbuma-Zending te Genemuiden.

Aanvragen voor het in kleuren geïllustreerde maandblad der Stichting bij: dhr. A.B. den Breejen, Gedempte Haven 18G, 4251 CA Werkendam.

Aanvragen van zendingsbusjes, balpennen, e.d.: J. Veenenma, Postbus 213, 3850 AE Ermelo, tel. 0341-563310.